

MEMÒRIA HISTÒRICA La Generalitat se centrarà en l'estudi de les fosses comunes de les TE durant el 2016 i n'actualitzarà el mapa de Catalunya

La subdirecció de Memòria i Pau de la Generalitat investigarà durant el 2016 l'existència de noves fosses comunes de la Guerra Civil a les Terres de l'Ebre. Actualment, el mapa de fosses de Catalunya no té cons-

tància de l'existència de cap fossa a la Terra Alta i només una a la Ribera d'Ebre, les comarques més castigades per la Batalla de l'Ebre. El Govern també treballa en la posada en marxa d'un banc d'ADN per po-

der recollir mostres genètiques de les persones que tinguen parents desapareguts durant la Guerra. Aquestes mostres d'ADN es relacionaran amb les de les restes òssies, que es lliuraran a les seues famílies.

Memòria selectiva

GANDESA A. Prunera

El 20 de novembre es van complir quaranta anys de la mort de Franco. Encara avui, però, el seu llegat continua visible en carrers i places. El juliol vinent es compliran també vuitanta anys de l'inici de la Guerra Civil i encara avui les entitats per a la preservació de la memòria històrica continuen alçant la veu per recordar que les víctimes segueixen sepultades sota terra, que moltes famílies continuen buscant parents enterrats vora els camps de batalla i que les víctimes d'una guerra injusta es mereixen alguna cosa més que la terra freda de la muntanya i el menyspreu de l'oblit.

A finals del 2015, el departament de Governació de la Generalitat comptava amb 345 fosses catalogades. Al mapa de fosses de Catalunya –que es pot consultar a través d'Internet–, més de 200 fosses comunes es qualifiquen de “probables”, mentre

Les entitats de memòria històrica demanen l'exhumació sistemàtica de les fosses comunes de la Guerra Civil per poder identificar les restes i lliurar-les a les famílies.

La Generalitat estudiarà les fosses comunes de les Terres de l'Ebre el 2016

que les altres 140 hi apareixen com a “confirmades”. El mapa ha rebut, des de la seua posada en marxa l'any 2007, les crítiques de la majoria de les entitats de memòria de les Terres de l'Ebre, ja que no localitza cap fossa a la comarca de la Terra Alta, que va ser el principal escenari de la Batalla de l'Ebre. A la Ribera d'Ebre només n'hi ha una que estiga confirmada, a la Serra d'Almos, mentre que al Baix Ebre se'n poden trobar tres (Aldover, el Perelló i l'Ampolla) i dos al Montsià (Masdenverge i Santa Bàrbara).

El director general de Relacions Institucionals i amb el Parlament, Miquel Puig, ha assegurat en declaracions a aquest setmanari que el 2016 “es treballarà per incorporar-hi, principalment, la majoria de fosses que es puguin localitzar als escenaris de la Batalla de l'Ebre”. En aquest sentit, Puig defensa que “durant el 2015 s'ha avançat en la localització de fosses en altres indrets

com l'Alt Urgell, la Segarra o el Solsonès, on en breu es podrà consultar la localització de noves fosses, i ara ja es treballa en l'àmbit de l'Ebre”. La localització de fosses per part de la subdirecció de Memòria i Pau consisteix, principalment, en l'elabo-

ració d'estudis historiogràfics –o la consulta d'estudis ja elaborats– amb la finalitat de poder arribar a la certesa de l'existència d'una fossa en algun indret, sovint indeterminat com pot ser un cementiri o una ermita. “S'ha de ser prudents i ser conscients que

els estudis historiogràfics i també geològics es fan d'una forma acurada i amb una metodologia molt complexa i rigorosa”, destaca Puig. Una vegada s'ha arribat a la conclusió de l'existència d'una fossa, aquesta queda catalogada i el comitè tècnic

de fosses de la Generalitat decidirà en quins jaciments es pot actuar per obrir la fossa i traure'n les restes humanes. Durant aquest 2015, la principal actuació s'ha centrat en l'exhumació de la Serra de Riés, a l'Alt Penedès.

La tasca de la Generalitat, però, no convenç les entitats de memòria. El president del banc d'ADN dels desapareguts de la Guerra Civil, Roger Herèdia, destaca que “no hi ha la voluntat d'obrir les fosses i prendre mostres d'ADN dels cossos per poder tornar-los a les famílies”. “Quaranta anys després de la mort de Franco ja va sent hora que els nostres avantpassats puguin tornar a casa i no que es promogua només un estudi per senyalitzar les fosses; en els últims sis anys només s'han obert quatre fosses a Catalunya”, destaca Herèdia.

El banc d'ADN ha promogut en els últims anys la creació d'un dipòsit de mostres genètiques dels familiars que tenen algun parent desaparegut a la Batalla de l'Ebre. L'objectiu de la insti-

L'església de Flix celebra, cada any, una missa dedicada a Franco a petició d'un particular

■ Cada 20 de novembre des de l'any 1975, un veí de Flix demana –i paga– a la parròquia perquè la santa missa siga dedicada als dictadors Francisco Franco i José A. Primo de Ribera en l'aniversari de la seua mort. Enguany no va ser una excepció i aquest divendres, durant l'eucaristia, es va esmentar els noms dels dictadors a l'església. L'Ajuntament de Flix ha volgut traure ferro a la situació i l'alcalde, Marc Mur, ha destacat que “no fa cap gràcia que hi haja aquesta menció a la missa, però els veïns de Flix ja no li donem importància perquè és una situació que s'ha donat des del 1975”. A més a més, Mur defensa que aquest fet s'escapa de les competències municipals.

D'altra banda, des del bisbat de Tortosa defensen la voluntat de cada particular de voler dedicar la missa a qui

crega oportú, tot i que aclareixen que la missa en cas es planteja com un acte d'homenatge ni de reconeixement públic. ■